

RECENZIE

Mic dicționar de elemente terminologice. Ghid terminologic

Centrul Editorial-Poligrafic "Medicina". Chișinău, 2009, 104 p.

Autoare: **Eugenia Mincu**, dr., conferențiar universitar, șef catedră Limba Română și Terminologie Medicală

Larisa Lupu, dr., profesor universitar, șef catedră Limbi Moderne

USMF „Nicolae Testemițanu”

Prezenta lucrare a suscitât interesul nostru, al medicilor, deoarece pune în discuție probleme legate de terminologia medicală, pe larg utilizând exemple din practica medicală: cum se constituie termenii, care sunt criteriile de creare și de acceptare, de funcționalitate a lor, cum se constituie terminologia unui domeniu (aici a medicinei)? Autoarele fac o retrospectivă a etapelor de stabilire a terminologiei medicale științifice (de la scrierea textelor medicale, în limbile latină și greacă, până la standardizările realizate: *Basieiensia Nomina Anatomica* (1885), *Jenainsia Nomina Anatomica* (1935), *Parisiensia Nomina Anatomica* (1965), demonstrând că limba latină (investigată în lucrare prin afixoide) are rădăcini adânci în terminologia medicală, astfel încât prezența ei se consideră a fi un material obișnuit de comunicare.

Prezentul studiu este format din două componente: **Ghidul terminologic** care oferă o inițiere în procesul de formare a terminologiei; și **Micul dicționar de elemente terminologice** care presupune registrul de elemente terminologice de origine greco-latină, disponibil în terminologiei, inclusiv în terminologia medicală.

Aici s-a adus un exemplu pe care-l considerăm clasic, deoarece atenționează asupra unor probleme existente în terminologia medicală (prezența calcului, arhaizării, eponimiei etc., care face dificil procesul de însușire a terminologiei medicale) și anume modul în care terapeutul Lang. G. (1875-1948) introduce termenul *miocardiodistrofie*, denumind „dereglări patologice de ordin chimic ale structurii miocardului în condiții de tulburări ale procesului de alimentație”, prin asocierea neomorfemelor de origine greacă: *myos* „mușchi” + *kardia* „inimă” + *dys* „disfuncție” + *trophe* „alimentație”, care sunt numite în lingvistică afixoide. Termenul format în baza elementelor savante este concis, ușor de memorat, poate fi descifrat (în baza inventarului afixoidal medical), este concret, transparent, exact.

Impresionează diversitatea aspectelor de cercetare a inventarului afixoidal care implică mai multe discipline: lingvistică, terminologie, sociolingvistică, semasiologie etc. În lucrare s-a făcut o reevaluare a registrului afixoidal actual din punct de vedere al originii afixoidelor, al criteriului pozițional de clasificare a afixoidelor, al limbii din care este împrumutat etc. (1986 de afixoide, 1401 – afixoide-invariante, 585 – afixoide-variante).

S-au realizat cercetări, în special în terminologia medicală, dat fiind faptul că dnele profesază la USMF „Nicolae Testemițanu”; dna Larisa Lupu, dr., profesor universitar, șef catedră Limbi Moderne și dna Eugenia Mincu, dr., conferențiar universitar, șef catedră Limba Română și Terminologie Medicală, iar cursurile ținute la aceste catedre pentru medicii implică studierea, însușirea terminologiei medicale. Lucrarea este valoroasă pentru studenți, deoarece are o motivare fundamentală: afixoidele, elementele de origine greco-latine, formează nucleul terminologiei medicale, cunoașterea cărora este indispensabilă în procesul formării lor ca specialiști, căci *Invia est in medicina sine lingua Latina*.

Prin inventarierea afixoidelor existente în limba română, lucrarea este o inițiere destinată medicinistilor, un ghid în înțelegerea termenilor medicali, formați recent și neatestați în dicționare, și facilitează decodificarea termenilor medicali recent constituiți și utilizați în limbajul medical; iar explicarea etimologiei termenilor medicali este un stimul de explorare continuă a terminologiei medicale – toate acestea facilitează cultivarea dexterităților esențiale în formarea veritabililor specialiști la USMF „Nicolae Testemițanu” și accentuează actualitatea și valoarea instructiv-cognitivă a prezentei lucrări.

Autoarele explică un șir de termeni medicali (arătând originea, evoluția semantică în timp a termenului, diverse istorioare care au stat la baza formării termenilor și care au conservat veritabilul adevăr al medicinei: *diabetes*, *arteria carotis*, *sirenomielia*, *omphalocelus*, *pneumon* etc.

În concluzie menționăm, că prezentul studiu oferă reperi în probleme de constituire a termenilor medicali și este o completare a cunoștințelor medicale specializate. Parafrazând o primă normă din *Jurământul lui Hippokrate*, afirmăm că autoarele au animat popularizarea terminologiei medicale „după puterile și după judecata sa”.

Boris Topor, dr. h., profesor

Șef catedră Anatomie Topografică și Chirurgie Operatorie
 USMF „Nicolae Testemițanu”